

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Radiatorenstraat

Vilvoorde, Vlaams-Brabant

2025K198

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2026

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de vervanging van een brug van de Radiatorenstraat over de Zenne alsook de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg voor vrachtverkeer op de linkeroever van de Zenne. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 7679 m², over het volledige plangebied worden bodemingrepen voorzien.

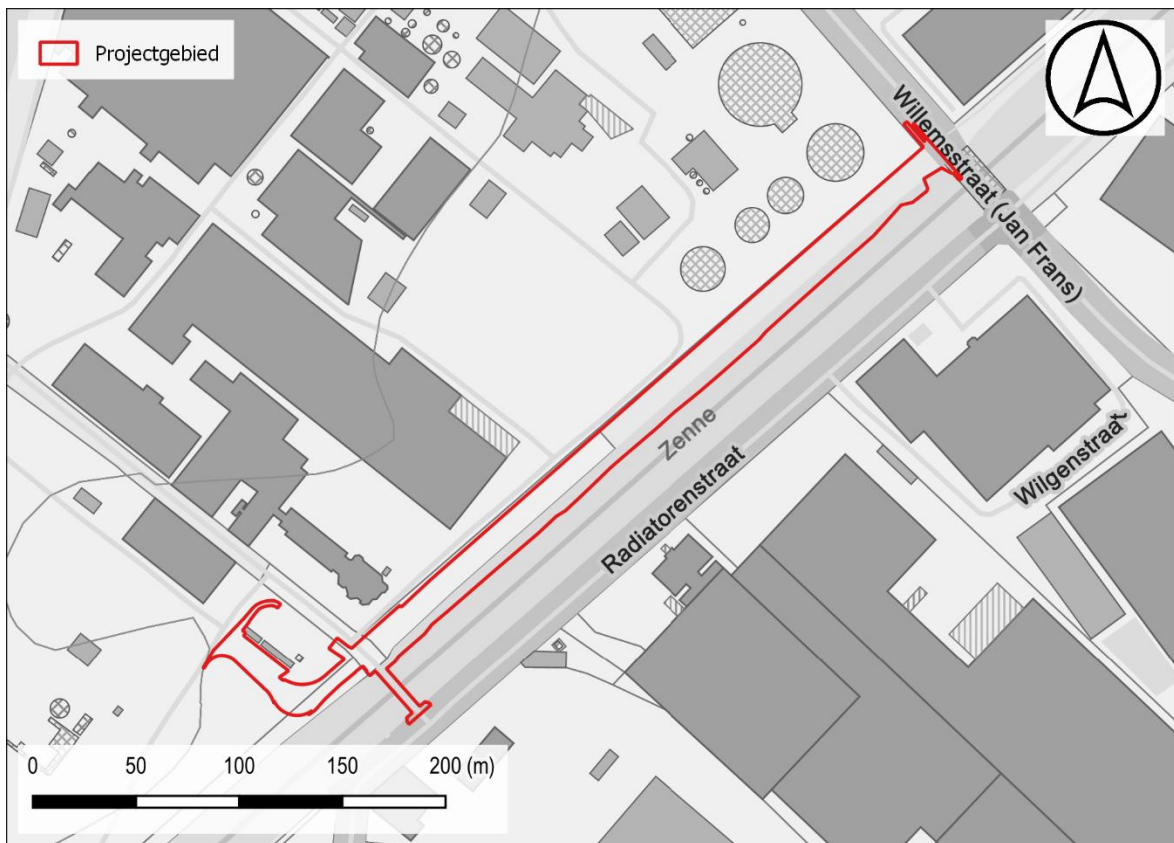
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als industriegebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025K198	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 153340	Y ₁ : 180612
	X ₂ : 153909	Y ₂ : 181019
KADASTER	Vilvoorde, Afdeling 3, Sectie E, nr's: 67s4, 64/4, 66p3, 67r4	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de vervanging van de huidige brug over de gekanaliseerde Zenne door een fietsbrug en de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg voor vrachtverkeer op de linkeroever van de Zenne tussen de nieuwe fietsbrug en de Jan Frans Willemsstraat. Het volledige plangebied heeft een oppervlakte van ca. 7679 m² en is in gebruik als grasland.

Vilvoorde is gegroeid vanuit een nederzetting nabij een voorde in de Zenne en kruispunt van verschillende wegen. De groei en ontwikkeling van de stad is dan ook onlosmakelijk verbonden met de rivier. Gelet op het urbane karakter van de omgeving, de verschillende kanalen, wegen en industriezones is het oorspronkelijke landschap rondom de stad reeds grondig gewijzigd. Het plangebied bevindt zich ten noordwesten van het stadscentrum, in het vroegere overstromingsgebied langs de Zenne. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied dan ook een profiel weer waarvan de top is opgebouwd uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied geen informatie weer. Verder noordwaarts zijn grote polygonen opgehoogde gronden weergegeven. Richting het zuiden zijn voornamelijk nattere zandleembodems aangeduid. De drogere randen van de Zennevallei en iets hogere opduikingen binnen het overstromingsgebied waren ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor groepen jager-verzamelaars. Gelet op de ligging op de rand van het overstromingsgebied wordt in dit geval uitgegaan van een relatief éénduidige en oppervlakkige archeologische situatie.

Uit het cartografische materiaal kan afgeleid worden dat het plangebied zich op de oostelijke rand bevindt van het overstromingsgebied langs de Zenne. Op de Deventerkaart is de omgeving van het plangebied ingekleurd als natter grasland en vrij van enige bebouwing. Het verbindingskanaal met de Rupel verder naar het westen is reeds aangeduid. Deze situatie is ook nog steeds te herkennen op de Ferrariskaart. Het plangebied is duidelijk gelegen in de overgangszone tussen het alluvium en hoger en droger terrein in het oosten. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is geen wezenlijke verandering op te merken inzake het landgebruik. De omgeving van het plangebied blijft vrij van enige bebouwing. In de periode 1931 en 1955 wordt de loop van de Zenne aangepast en gekanaliseerd waardoor de huidige toestand tot stand komt. Op het plan van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is de huidige situatie te herkennen. Doorheen de orthofotosequentie is te zien dat beide zijden van de gekanaliseerd waterloop stelselmatig worden ingenomen door industrie. Op zowel het plan van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw als op het oudste luchtbeeld zijn ter hoogte van het plangebied nog structuren op te merken. Op het beeld van de jaren '80 is de huidige toestand te zien.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn reeds meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd. Op het kaartbeeld van de CAI is te zien dat de meerderheid van de gekende vindplaatsen en indicatoren zich ter hoogte van de historische stadskern van Vilvoorde, ten zuiden van het plangebied, bevinden. Het merendeel van de waarnemingen in de stadskern betreft resten van wonen en werken in de laatmiddeleeuwse en voornamelijk vroegmoderne stad. Verder richting het noordwesten maakt de CAI melding van de aanwezigheid van een Romeinse weg die werd waargenomen op een diepte van ca. 1,5 m onder het maaiveld. Verder noordwaarts, ter hoogte van de 'Notelarenberg', werden de restanten van een motteheuvel met toren in kaart gebracht die zich in op een oude meander van de Zenne bevond. Naast deze tastbare resten zijn in de omgeving van het plangebied ook een ruim

aantal cartografische indicatoren gekend van landelijke infrastructuur zoals hoeves en (water)molens en stedelijke infrastructuur zoals vestingen en poorten.

Hoewel in de omgeving van het plangebied zeer zeker uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek in dit geval als beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen langs de gekanaliseerde Zenne te Vilvoorde worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. De lineaire vorm, het beperkte ruimtelijke kader en aangenomen mate van fragmentatie vormen hiervoor het voornaamste argument.

Met betrekking tot de mogelijke trefkans inzake artefactenconcentraties dient gewezen te worden op enerzijds de kanalisatie van de Zenne en de gebouwen die nog zichtbaar zijn op het oudste luchtbeeld. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat het uitgraven van het kanaal ten zuiden van het plangebied redelijkerwijs reeds een impact heeft gehad op het bodemarchief. Kanalen worden doorgaans in een grote trog uitgegraven waardoor de verstoring langsheen het kanaal groter is dan het eigenlijke kanaal. Daarnaast is ook te zien dat er zich tot in de jaren '80 nog bebouwing en verharding bevond ter hoogte van het plangebied. Hoewel op basis van deze gegevens niet aangenomen kan worden dat het terrein vlakdekkend is verstoord, is het wel aannemelijk dat het bodemprofiel reeds grotendeels is herwerkt en het bodemarchief deels is versnipperd. De kans dat verder archeologisch onderzoek in functie van artefactenconcentraties in dit geval nog leidt tot enige kenniswinst wordt dan ook als zeer beperkt ingeschat.

Met betrekking tot de trefkans inzake erfgoed bestaand uit bodemsporen moet gewezen worden op de smalle lineaire vorm van het plangebied. Het onderzoeksgebied betreft een langen langwerpige strook van ca. 12 m breed. Dit betekent dat het ruimtelijke kader inzake bodemsporen relatief beperkt is. Indien dan ook nog rekening gehouden wordt met de aangenomen mate van fragmentatie kan enkel geconcludeerd worden dat bijkomend onderzoek door middel van proefsleuven of -putten in functie van erfgoed bestaand uit bodemsporen weinig zinvol is. Vanwege het beperkte ruimtelijke kader en fragmentatie zal de onderlinge relatie tussen eventueel aanwezige sporen niet achterhaald kunnen worden, hetgeen een gedegen interpretatie van de waargenomen fenomenen zo goed als onmogelijk maakt. Veel meer dan een zo goed als contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek in functie van bodemsporen niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan mogelijk kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject niet verwacht worden.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

